

Pe lívro Daniel rehegua - Papy peteĩsa poapyha ha popa poapyha haña haña haña haña haña haña haña haña haña haña haña haña】 【.json

*Tupãreko ojejahúva retepe: Pedro remombe'u pypuku ha umi mba'e
oguerúva haña haña haña haña haña hañuéicha*

Jeff Pippenger
2024-04-15

Pedro ombohováí ramo Cristo porandúpe mba'épa umi temimbo'e he'i Cristoha, ohechauka Jesús ha'cha pe Oñemoĩporáva, pe Cristo, pe Mesías. He'i avei Ha'cha Ñandejára Ra'y.

Ha Jesús ou ramo jave Cesarea Filipino ykére, oporandu hemimbo'épe, he'i haña: Mávapa oje'e che rehe, che yvypóra Ra'yha? Ha'e kuéra he'i: Oĩ he'íva ndeha Juan el Bautista; ambue, Elías; ha ambue katu, Jeremías térã peteĩva umi maranduhára kuérarui. Ha'e he'i chupekuéra: Ha peẽ, mávapa peje cheha? Upéi Simón Pedro ombohováí ha he'i: Nde hína pe Cristo, pe Tupã oikovéva Ra'y. Jesús ombohováí chupe ha he'i: Rejevy'aiteva'erã, Simón Barjona; ndaha'ei niko so'o ha tuguy oikuaaukáva ndéve kóva, che Ru yvágape oĩva katu. Ha che avei ha'e ndéve: nde hína Pedro, ha ko ita ári amopu'ãta che iglesia; ha añaretã rokẽ nguéra ndaikatumo'ãi ipu'aka hese. Ha ame'ẽta ndéve yvága rréino llávekuéra; ha opa mba'e rembotovéva ko yvy ári, oĩta avei ombotovepyre yvágape; ha opa mba'e rembojeroviáva ko yvy ári, oĩta avei mbojeroviapyre yvágape. Mateo 16:13–19.

Pedro rupive Espíritu Santo oikuaauka haña pe añetegua ñĩimportantevéva umi cien cuarenta y cuatro mil oikuaa haña. Upéva ojapo Panium-pe, ha'éva Cesarea de Filipino. Panium hína pe tenda tupão marangatuve mbói ñemomba'égui, Grecia rehechauka rupi ko mundo, ha ko mundo ára pahápe hína Naciones Unidas, ha'éva mbói rembijokuái yvy arigua. “Añaretã rokẽ” hína peteĩ téra oñeme'éva Pan tupãope, pe kavara-joguáicha tupã griego. Pe tupão oñemopu'ã peteĩ itakua renondépe oguerékóva Panium Yvu. Panium Yvu omongaru ysyry Jordánpe, ha upéva ha'e peteĩ símbolo Cristo rehegua.

Téra “Jordán” he'ise “oguejyva”, ha oñepyrũ ñembiasakue Israel yvate gotyopegua yvytyrusu retãme, ojapyhy haña iysyry guasu tenondegua Hermón yvype guive, ha'éva pe yvyty ijyvatevéva Hermón Yvytytyrysýpe, upépe oĩháme pe yvu hérava “añaretã rokẽ”. Hermón he'ise “marangatu” ha “Jordán” he'ise “oguejy haña”. Ysyry Jordán osyry Hermón yvyty yvate guive ha oguejy Jordán Yvykua Guasu rupi, ipahápe oñuahẽ haña Mar Muerto-pe, ha'éva pe tenda ijyvyvavéva ko yvy ape ári.

Y osyry omongarúva ysyry Jordánpe, osẽva Pan róga marangatúgui, ha ipahápe oñuahẽva pe tenda yvype ijyvatevéva guýpe, ohechauka pe ñemboguejy Tupã Ra'y ojapova'ekue ohejávo pe yvyty marangatu ijyvatevéva oguejy haña pe “yguasu omanóva” ko yvy arigua ijyvatevéva guýpe.

Cristo ñemboguejy yvágagui pe kurusu rehe ñemano peve avei ohechauka ha'e ogueraha hague hi'ári yvypóra ho'áva ro'o, pórke ioguata yvágagui pe kurusu peve omongaru y osêva “añaretã rokêgui.”

Yguasú Omanóva ndaha'êi ańónte pe tenda ijyvatevéva yvy ári gotyo, ha'e avei pe y rembyrýva jukypápe ko yvy ape ári, porundy jey hetave juky reheve yguasúgui. Cristo ñemano kurusúre, oñemombe'úvo Yguasú Omanóva rupive techaukarãramo, upépe Ha'e omombarete Iñe'ême'ê heta tapichápe ndive.

Ha opaite ne mba'e oñekuave'êva nde mymbajuka'ýva jehepyme'ê rehegua rembojehe'ava'erã juky reheve; ani haña rehejarei nde Ruete ñe'ême'ê joaju juky ndaipóri nde mymbajuka'ýva jehepyme'ême: opaite nde kuave'ê reheve reikuave'êva'erã juky. Levítico 2:3.

Hermón yvu rehegua ysyrykuéra guive ouvo, ysyry Jordán ohasa Galilea yguasú rupive, ojekuaáva avei Ypa Tiberias ha Ypa Kinneret ramo. Galilea he'ise peteĩ “bisagra” térã peteĩ “mombyry ojereha”. Tiberias ha'e pe mburuvicha Romagua réra oúva Augusto César rire, ha upe ypa ra'anga rehegua rupi oñembohéra Kinneret, he'iséva “peteĩ arpa” térã “peteĩ lira”. Pe ñembojereha guasu yvyporakuérape gũarã oiko va'ekue Tiberio César oguerékórõ guare pokatu ha Jesús oñemosãingóramo kurusúre, ha opaite arpa yvágape okirirĩ. Pe Jordán ysyry rehegua testimonio jeográfiko, ojoajúva “añaretã rokê” rehe, ha'éva ñandejára griego Pan tupão, oñe'ê pe testimonio rehe Pedro omohera kuã va'ekue Espíritu Santo ñe'ẽnguéra rupi.

Cristo jeiko yvypóra ha'e pe joaju Tupãrekove ha yvypóra rekove apytépe oikóva'ekue pe Ta'ýra Tupãgua omoĩrõ guare hi'ári yvypóra ro'o, upéicha rupi ombojoajúvo Tupãrekove yvypóra rekóre, ojehechaukaháicha y panohágui Pan rembypegua omongarúva Jordán ysyry. Pe omongarúva'ekue Pan rembýpe ha'e va'ekue ysapy, ama ha ro'y'a ho'áva Hermón yvytykuéra ári, Hermón ohechaukávo pe yvyty “marangatúva”, ha'éva Jerusalén yvategua.

Peteĩ Purahéi Jepy'yrã David mba'e. Péina mba'éichapa iporã ha iporãite joyke'ykuéra oiko haña oñondive peteĩ ñe'ême! Ha'e pe asýte henyhêva ñandy hepyete akã ári, osyryva tendyva ári, Aarón rendyva ári voi; oguejyva ijao rembe'y peve; Hermón ysapyicha, ha Sión yvytykuéra ári oguejyva ysapyicha: upépe niko Ñandejára omanda pe jehovasa, tekove opa'ýva. Salmos 133:1–3.

Pe “aceite porãite” osyryry va'ekue Arón rembe'yre hína pe aséite ojeporúva'ekue oñeunhívo chupe ha ita'yrape Tupã pa'i ramo.

Ha regueraha pe altar ári oĩvagai, ha pe aceite jejohéi hañaugui, ha hypýita Aarón ári, ha ijao ári, ha ita'yra kuéra ári, ha ita'yra kuéra ao ári hendivekuéra; ha upéicha oñemomarangatúta ha'e, ha ijao, ha ita'yra kuéra, ha ita'yra kuéra ao hendivekuéra. Éxodo 29:21.

Pedro omombe'u opa umi temimbo'e jeroviañe'ê, ha péicha ojapo haña omombe'u avei umi cien cuarenta y cuatro mil jeroviañe'ê, umi oñehundi haña peteĩ pa'i aty peteĩchagua ramo, oñemopu'áva peteĩ techaukaha ramo. Pe “aséite” omoñehê va'ekue Aarón rehe, ha'e avei Hermón yvyty ysapy ha avei Sión yvytyra ysapy. Pe “aséite” ha pe “ysapy” ha'e pe marandu ohechaukáva pe Espíritu Santo ñemoñehê.

Pejapysaka, peẽ yvágakuéra, ha che añe'ẽta; ehendúke, nde yvy, che jurúgui osẽva ñe'ẽ. Che mbo'epy ho'áta amaicha, che ñe'ẽ oguejyta ysapýicha, ama mimiicha ñana pyahu ári, ha oky porãicha kapi'i ári: che amombe'útagui Ñandejára réra; pemomba'eguasúke ñande Járape. Deuteronomio 32:1–3.

Pe “ysapy” ha'e pe “doctrina” oguejyva Sión yvytykuéra ári, ha ha'e pe “aceite” ñemongarai haẽgua ombojoajúva umi cien cuarenta y cuatro mil, ha'éva Tupã pa'i kuéra ára pahápe. Pe doctrina ho'a amaicha, ha oñemombarete ysapýicha, oje “publica” rupi. Oje publica, yvága ha yvy ohenduva'erã ha ohenduva'erã haẽgua ijuru ñe'ẽ, peteĩ pa'i aty oñembojoajúpava rupive, ha'éva pe poyvi omomarandúva umi marandu Pyhare Mbytegua Sapukái ha Hatã Sapukái rehegua.

Mba'eichaitépa iporã yvytykuéra ári pe ogueraháva marandu porã py, pe omoherakuáva py'a guapy; pe oguerúva marandu porã iva'e haẽgua, pe omoherakuáva pysyrõ; pe he'iva Siónpe: Nde Jára oisãmbyhy! Nde ñangarekohára kuéra omopu'ata iñe'ẽ; oñondivepa opurahéita hikuái: ohechágui ojuehe rovake, Ñandejára oguerujey vove Sión. Pevy'a haẽgua, pepurahéi oñondive, peẽ Jerusalén tenda okañymbyre; Ñandejára ombopy'arory haguére itavayguakuérape, oipysyrõ haguére Jerusalén. Ñandejára ohechauka haẽguama ijyva marangatu opa tetã renondépe; ha opa yvy apýra ohecháta ñande Jára pysyrõ. Isaías 52:7–10.

Umi ñangarekohára ára pahapeguápe, ojejoguáva Pedro rehe, omoherakuã jehovasa ha py'a guapy, ha ha'ekuéra peteĩta, ohecháta haẽgua ojoja haẽguáicha. Kóva oiko “pe Ñandejára omoambue jey vove Sión”. Pe ñe'ẽ hebreo oñembohasáva “omoambue jey” he'ise “ombojere jey” térã “ombojevýva”. Ñandejára ombojere jey ramo Sión, he'ise Sión oĩ hague ñembyaty'ỹme térã jejapyhýpe, ojejoguáva ñemosarambíre, ha upéva oñembojevýta pe jejapyhy opa vove.

Péicha he'i Ñandejára: Ojehu rire setenta ary Babilóniape, che pende visitáta ha ajapóta pende rehe che ñe'ẽ porã, pombojevývo ko tenda-pe. Che aikuaa ningo umi pensamiento arekóva pende rehe, he'i Ñandejára, py'aguapy rehegua ha ndaha'ei mba'e vai rehegua, ame'ẽ haẽguáicha peẽme peteĩ pahápe peha'arõva. Upérõ peẽ pejeruréta cherehe, peho haẽguáicha peñembo'e chéve, ha che ahendúta peẽme. Peẽ chehekáta ha chejuhúta, pehekávo chéve pende py'aite guive. Ha pejuhúta cheve, he'i Ñandejára; ha ambojere jeýta pende haẽgua pejepokuaágui, ha arombyatýta peẽme opa tetãnguérargui ha opa umi tenda guive, moõpa pomosẽva'ekue, he'i Ñandejára; ha rogueru jeýta pe tenda peguio, moõgui pomondo jepe va'ekue tekove ñembyasyme. Jeremías 29:10–14.

Opavave proféta kuéra oñe'ẽ hína umi ára paháre, ha umi ára pahápe Ipuévlo oĩ peteĩ tekosãsó'ỹme ojevyyva'eráva, ikatu haẽguáicha oñemboguata haẽgua profesía testimonio.

Ñe'ẽ ouva Jeremíaspe Ñandejáragui, he'ívo: Péicha he'i Ñandejára Israel Jára, he'ívo: Ehai ndejehegui peteĩ kuatiañe'ẽme opaite ñe'ẽ che ha'éva ndéve. Péina ápe, oguahêta ára, he'i Ñandejára, ambojere jeýta haẽgua che retãnguakuéra Israel ha Judá ñembyasy, he'i Ñandejára; ha ajapóta haẽgua ojevyy jey pe yvýpe ame'ẽ va'ekue ituvakuérape, ha ha'ekuéra oiporavóta upéva. Jeremías 30:1–3.

Mbohapy árape ha mbyte rire oke rire, Lázaro okehague irundy ára ha Daniel oñembyasyhague mokõi pa peteĩ áraichaite, Miguel omoingove jey mokõi testígope, ha'éva hína Itavayguakuéra ára

pahapegua, ha ogueru chupekuéra joajúpape ha avei oiporavo marangatúpe peteĩ marandu rupive oñemoherakuáva opa yvy ape ári. Upe marandu hína Hermón Yvyty ro'y (yvyty marangatu) “ysapy”, omongarúva Pan yvupe, ha upéi upéva omongaru Jordán Ysyry. Pe unción ojejapóva upe marandu rupive ohechauka Jesús unción, ohechaukáva araka'épa Ha'e oiko Cristo ramo, ha péva Pedro oikuaaukava'ekue.

Pedro ohechakua jave Cristo-pe Tupã Ra'yha ramo, ohechauka Cristo-pe mokõivéva ramo: Tupã Ra'y ha avei Yvypóra Ra'y, ojehechaukaháicha umi y “añaretã rokẽgui” omongaruva Jordán ysyry. Pedro remombe'uha ojejapo Espíritu Santo ñe'inspiración rupive, ha upéva hína pe añetegua, Jesús ha'eha pe Cristo, pe Ojehupytyva'ekue ñemoĩmarangatu rupi, ha Ha'eha mokõivéva, Tupã ha yvypóra; ha upe añetegua Jesús ohechakuaa pe añetegua ramo oikótava ñorairõ mbytépe Tupã tavayguakuéra ára pahapegua rehe, umi Cristo oprometéva osẽ porãtaha, pórke umi “añaretã rokẽ” ndaikatumo'ãi ipu'aka ko añetegua rehe.

Añetegua niko ára 11 jasyrundy 2001-pe, Jesu oñemoĩ haguéicha chupe ñemboyke hekovecuépe, uperõ oñepyrũ pe sella umi cien cuarenta y cuatro mil rehegua, ha upe tembiasakuepe oĩta peteĩ ñembotavy omoñuhátava Itavayguakuérape ára pahápe, pe ha'e omoingove jey peve chupekuéra ha ombojevývo ñembyasy. Pe tembiapo ñemoingove jey rehegua oguereko ipype Itavayguakuéra joaju peteĩ ehérsito mbaretepe oñemopu'áva peteĩ techaukaháramo. Pe tembiapo omoingove jey haña, omopotĩ haña, ombojoaju haña ha omopu'ã haña, pe omanóvo tapépe rire, ojehechauka Daniel capítulo once, versículo diez guive quince peve, ha ambue kuatione'ẽ Bíblicape avei. Ha versículo trece guive quince peve, Cristo peteĩ jeyve ogueru hemimbo'ekuéra Cesarea de Filipospe, Panium-pe, ha upépe pe Tupã sello oñembyai'ỹ hañaíicha oñemoĩ ára puku hañaíicha.

Ko'ã mba'e añetéva pypuku rehegua ñantende porã ramo añoite, ikatu ñamomba'e pe añetegua jehechauka oĩva Cesarea Filípi pe testimoniope. Mateo 16 pe, versíkulo dieciocho-pe, Simón Barjonás rera oñemoambue Pedro-pe, upéva ohechauka pe cien cuarenta y cuatro mil, oje'e haguéicha yma peteĩ artículo ramo guarépe. Pe jehechauka matemática oñemopyenda va'ekue pe versíkulope ombotuicha Jesús-pe pe Marangatu Papaha ramo, pórke ndaha'ei Pedro añoite ikatúva oñentende ohechaukaha cien cuarenta y cuatro mil, ha avei Mateo 16:18 ha'e pe símbolo matemático “phi” rehegua.

Ojehecháta mboyve pe matemática oñembojoajúva “phi” rehe, tekotevẽ ojehechakuaa “phi”ha pe ñe'ẽ “Filippi” pehẽngue, mokõivéva téra táva Panium-gua mokõi téra apytégui pe mokõiha. Pe versíkulo dieciocho hechauka Jesús oñe'ẽ hague Pedro ndive hebreo-pe, upéva ojehai va'ekue griego-pe, ha upéi oñembohasa inglés-pe. Ko'ã mbohapy tembiapo ohechauka Cristo oguerekóha ipoguýpe Iñe'ẽ. Ojehechávo pe ñe'ẽ pe sistema matemático rupive oñemultiplikáva umi tenda papapy rehe, ojekuaa Pedro rera ojojavytaha cien cuarenta y cuatro mil rehe, péicha oñemomba'eguasú Jesús-pe pe Maravilloso Numerador ramo. Pe versíkulo peteĩetepe, Jesús omoherakuãhápe ha'e omopu'ãtaha Itupao, pe Maravilloso Numerador oguereko va'ekue ipoguýpe pe proceso de traducción ani haña oiko jejavy, ikatu hañaíicha pe añetegua ojehechaukáva pe versíkulo dieciocho capítulo dieciséis-pe, tahechauka pe símbolo matemático “phi”.

Ha che avei ndeve: Nde hína Pedro, ha ko ita ári amopu'ãta che tupao; ha añaretã rokẽnguéra ndaikatumo'ãi ipu'aka hese. Mateo 16:18.

Iglesia ndaha'úi oñemopu'ãnte pe doctrina rehe Jesús ha'eha pe Cristo, ha Ha'eha Ñandejára Ra'y, síno avei pe añeteguáre Ha'eha pe Ñe'ẽ, ha pe Ñe'ẽ ojapo ha oisãmbyhy opa mba'e, oikéhápe matemática, gramática ha umi tembiapo yvyporakuéra rehegua.

Ha ipype oĩramo avei jahupyty peteĩ herénsia, ñande rehe ojejapóma va'ekue yma guive hembipotápe guarã, pe oikuaaukáva opa mba'e hembipota arandupy rupive. Efesios 1:11.

Phi, heta jepi ojehechaukáva pe letra griega ϕ (phi) rupive, ha'e peteĩ constante matemática ojoja hañuáicha rupi 1.618033988749895 rehe. Ko papapy ojekuaa pe razón áurea térã pe proporción divina ramo. Ha'e peteĩ “papapy irracional”, he'iséva ndaikatuha oje'e peteĩ fracción simple ramo, ha ipapapy decimal osegí opa'ỹre ha ndojerejéi.

Pe razón áurea oguereko heta mba'e hechapyrãva ha ojehecha opaichagua contexto-pe, matemática, arte, arquitectura, naturaleza ha ambue campo-kuérape. Heta jey ojejuhu mba'e geométrico-kuérape, techapyrãramo rectángulo-kuérape, pentágono-kuérape ha dodecaedro-kuérape, upépe pe proporción pe lado ipukuvévagui pe mbykyvévare ha'e peteĩcha phi rehe.

Temimo'ẽ ha arquitectura-pe, ojerovia pe proporción áurea omoheñoĩ haña proporción iporãva estéticamente. Ojeporu va'ekue umi artista ha arquitecto-kuéra rupive tembiasakue pukukue javeve, yma guare civilización-kuérargui peve Renacimiento ha upe rire guive, oñediseña haña composición, óga guasu ha tembiapokue artística. Matemática-pe, pe proporción áurea ojehechauka opaichagua ecuación ha secuencia matemática-pe, umíva apytépe pe secuencia de Fibonacci, upépe káda término ha'e mokõi término oĩva henonderãva ñembojoapy. Oñembohetaveháicha umi término pe secuencia de Fibonacci-pe, pe relación umi término ojoajúva apytépe oñemboja phi rehe.

Pe versíkulo 16:18-pe jajuhu pe phi matemátikape (1.618...). Jesús, pe Tupã “ojapóva opa mba'e ivoluntad consejo rupive”, odesidi omoĩ haña Isignatúra ha'eha Palmoni, pe Techapyrãite Papapy, térã pe Papapyhára Ñemimbykuéra rehegua, pe jeografía profétikape ohechaukáva moõpa oĩ ñorairõ renda Iglésia rehegua okẽnguéra añaretãmeguáre umi ára pahápe. Upe ñorairõ renda profétikape, Ipoguýpe oĩgui papapykuéra, Ha'e orrepresenta va'ekue umi cien cuarenta y cuatro mil “Pedro” rupive, hérava oñemoambue va'ekue “Simón”-gui, he'iséva pe ohendúva pykasu marandu, “Pedro”-pe; upéicha omarkávo umi cien cuarenta y cuatro milpe Ha'e haña umi tapicha pactopegua umi ára pahápe.

“ita” Ha'e oiporavóva omopu'ã haña Hembiapo tupaópe, ha'e hína ita pyenda, pyenda ha iñakãrangue guasu umi “siete tiempo” rehegua Levítico veintiséis-pe, pórke ndaipóri pyenda añetegua ndaha'eiva Cristo. Cristo ñemongarai guive, araka'e Simón “ohendu” pykasu marandu pe Kurusu Mar Muerto peve, mil doscientos sesenta ára pukukue, mokõi jey káda árape, oĩ va'ekue pyhareve ha ka'aru mymbajuka, ndaha'úi aõnte pe ára paha mil doscientos sesenta ára rehegua, pórke upe árape pe ka'aru mymbajuka osẽmokañy pa'ĩgui, ha kurusúre Cristo omano mokõi mil

quinientos veinteha ofrénda ramo.

“Opa mba’e oĩ kyhyje ha sarambi guýpe. Pa’i oĩma ohundi hañuáicha pe mymbajuka; ha pe kyse ho’a ipo kangýgui, ha pe ovecha ra’y okañy. Pe ta’ãnga ojuhu imbohovái añetéva Tupã Ra’y mano rupive. Pe sakrifísio guasu ojeporavo va’ekue ojejapóma. Pe tape oike haña pe Lugar Santísimo-pe ojepe’áma. Ojejapóma peteĩ tape pyahu ha oikovéva opavavépe ñuarã. Ndaikotevẽvéima yvypóra angaipa apohára ha ñembyasy guýpe oikóva oha’arõ pe saserdóte guasu ou haña.” The Desire of Ages, 757.

Pe “ita” hi’ári omopu’ã haña Itupao ha’e pe ita pyenda umi omopu’ãva omboyke va’ekue; ipapapy ha’e “mokõi su cincuenta y veinte”. Peteĩ versíkulo mbykyetepe Cristo ojekuaauka ijupe opa mba’e Jára ramo, ha ojapo jave upéva, ha’e oĩ oñembo’y ha oñe’ẽ Daniel capítulo once-pe, umi versíkulo trece guive quince peve.

Ha che avei ndéve: Nde hína Pedro, ha ko ita ári amopu’ãta che iglesia; ha Añaretã rokẽnguéra ndaikatumo’ãi ipu’aka hese. Mateo 16:18.

Romoñepyrũta ko ñehesa’ỹijo pe artíkulo oúvape.

“Umi mba’e kañymby oĩ ñandejára Ñandejára poguýpe; ha umi mba’e ojekuaaukáva katu ñande rehe ha ñane mitãnguéra rehe opyta opa ára ñuarã.” Deuteronomio 29:29. Mba’échapa Tupã omohu’ákuri pe tembiapo jejapoha, upéva araka’eve noikuaauká yvypórape; yvypóra arandu ndaikatúi ohesa’ỹijo pe Yvatevéva remimimby. Ipu’akapavẽ omoheñoiva ndaikatúi oikũmby, hekoeteháicha avei ndaikatúi oikũmby haña.”

“Tupã oheja haña peteĩ ysyry tuicháva tesape oñeñohe ko yvy ári, mokõivévape ciencia ha arte-pe; ha katu kuimba’e kuéra oñembo’éva científico-ramo, oñe’ẽ jave ko’ã mba’ére peteĩ jehecha yvypóra año guive, katuete oguahêta peteĩ conclusión vaihápe. Ikatu ndaivaíri oñeñeha’ã haña oñemoĩ haña mba’e kuaapy Tupã Ñe’ẽ oikuaauká’ỹva ári, ñande teoría kuéra ndojokói ramo umi hecho ojejuhúva Ñandejára Escritura-kuérape; ha umi ohejáva Tupã Ñe’ẽ, ha ohekáva omyesakã haña Hemimo’angapy rembiapo umi principio científico rupive, ojeity hikuái peteĩ para guasu ojekuaa’ỹvare, mapa’ỹre ha brújula’ỹre. Umi akã guasuvéva jepe, ndojeguerahái ramo Tupã Ñe’ẽ rehe hembikuaarekápe, opyta hañaicha oñepyrũ haña okañy iñeha’ãme ojuhu haña mba’échapa ojoaju ciencia ha revelación. Péva rehe, Apohare ha Hembiaipo-kuéra ohaságui hetaiterei iñentendimiento-gui ha ndaikatúigui omyesakã umi mba’e léi natural rupive, ha’ekuéra ohecha Biblia rembiasakue ndajeroviakuaáiha. Umi odudáva umi registro Antiguo ha Nuevo Testamento-gua jeroviarekóre, oguerahaha chupekuéra peteĩ paso ambuépe, ha oduda haña Tupã oíha; ha upéi, operdéma rire iñánkla, ojeheja chupekuéra ojapajeréi haña ita kuéra ijerovia’ỹ rehegua apytépe.”

“Ko’ã tapicha operde pe fe isásogui. Tekotevẽ oĩ peteĩ jerovia mbarete Tupã Ñe’ẽ Marangatu poguýpe oúva ijautorida divínare. Naiporãi la Biblia oñeha’ã jahecha kuimba’ekuéra remiandu syensiáre. Pe arandu yvypóra rehegua ndaha’ei peteĩ mboguataha jeroviapy. Umi escéptico omoñe’eva la Biblia oñemoĩ haña iñakãhatã ha oñe’ẽ vai hañaante, ikatu, peteĩ ñentendekuaa ndaiporãmbaiva rupive, taha’e syensia téra revelación rehegua, he’i otopa haña mokõi mba’e ojoavyha ipypekuéra; ha katu oñentendérõ hekopete, oĩ hikuái peteĩ ñe’ẽme guáicha joaju porãite. Moisés ohai Espíritu Tupãgui ou va’ekue poguýpe, ha peteĩ teoría geológica hekopete

araka'eve nda'eimo'ái ojuhu mba'e ndaikatúiva oñemoĩ peteĩcha umi ñe'ẽ ha'e he'íva ndive. Opavave añetegua, taha'e tekoha rupi térã revelación rupi, ojoaju haña ijehe opavave ijehechauka rupive."

"Ñandejára ñe'ẽme oñemopu'ã heta porandu umi arandupy pypukuvéva jepe araka'eve ndaikatumo'ái ombohováí haña. Ojehupyty ñaneatención ko'ã mba'ere ojehechauka haña ñandéve mboypa heta mba'e oĩ, jepe umi mba'e jepiveguápe tekove ára ha ára rehegua apytépe, umi apytu'ũ opa hañaápe, opa iñarandu oñemomba'eguasúvapeve, araka'eve ndaikatumo'ái hikuái oñentende porãmbaite."

"Upéicharõ umi kuimba'e arandupy rehegua oimo'ã ikatuha oikũmby Tupã arandu, pe Ha'e ojapóva térã ikatúva ojapo. Hetaiterei ojeuereko pe ñemimo'ã ha'eha ojokopyre ijehegui voi hembiapoukapykuérape. Umi kuimba'e térã omoneĩ'ỹ térã ndoikuaasevéi ijehegui, térã oimo'ã ikatuha omyesakã opa mba'e, jepe I-Espíritu rembiapo yvypóra korasõ rehe; ha ndaiporivéima hikuái omomba'e guasu haña héra ni okyhyje haña ipokatu rehe. Ndaijeroviái hikuái pe mba'e heko yvateguávape, ndoikuaái rupi Tupã rembiapoukapykuéra ni ipokatu pya'e'ỹ opa'ỹva ojapo haña ivoluntad umíva rupive. Jepiveguáicha ojepuru jave pe ñe'ẽ 'tekohare rembiapoukapykuéra', upéva uguereko umi kuimba'e ikatúva kuri ojuhu umi rembiapoukapy oñangarekóva arapy rehegua yvyrápe; hákatu mboy michĩpa hína iñakãrapu'ã, ha mba'eichaitépa tuichaiterei pe tenda Apohare ikatuhápe omba'apo hembiapoukapy tee ndive joajúpe ha upéicharõ jepe opaite mba'épe ohasávo umi tekove opáva ikũmbykue!"

Heta mbo'ehára ombo'e mba'eguasúpe uguerekoha pu'aka tekovegua—oĩha ciertas propiedades oñeme'ẽva mba'eguasúpe, ha upéi ojeheja haña omba'apo ijeheguiete ipu'aka ryepýpe; ha umi tembiapo ojejapóva tekoha ryepýpe oikoha léi pytaguáva ndive ojoajúvo, umívape Ñandejára voi ndaikatúi oike haña. Kóva ha'e arandu japu, ha ndojejuhéi oñemombaretevéva Ñandejára Ñe'ẽ rehe. Tekoha ha'e Ijapohare rembiguái. Ñandejára nombojehe'ái Ijey leykuéra ni nomba'apói hesekuéra ojovaivévo, ha katu tapiate oipuru umíva tembiporu ramo. Tekoha omombe'u oĩha peteĩ arandu, peteĩ oĩva, peteĩ pu'aka omba'apóva, omba'apóva ipype ha iñemoinge rupive ileikuéra rupi. Tekoha ryepýpe oĩ Túva ha Ta'ýra rembiapo tapia. Cristo he'i: "Che Ru omba'apo ko'ãga peve, ha che avei amba'apo." Juan 5:17.

"Umi levíta, himno ojehai haña Nehemíaspe, opurahéi: 'Nde, nde añoite, ha'e Ñandejára; nde rejapo vaekue yvága, yvágakuéra yvága, opa ijaty reheve, yvy, ha opa mba'e ipypegua, ... ha nde remongove ha remombarete opavavépe.' Nehemías 9:6. Ko yvy rehegua ramo, Tupã rembiapo jejapo rehegua oñemohu'ãma. Pórke 'umi tembiapo oñemohu'ã kuri yvy oñemoñepyrũ guive.' Hebreos 4:3. Ha katu ipokatu gueteri omba'apo oipytyvõ ha omongakuaa haña umi mba'e ha'e ojapo vaekue. Ndaha'ei pe máquina peteĩ jey oñemoñepyrũ rire osegi haña omba'apo ijehegui año pe ipokatu tee rupive upévare pe py'a ryrýi ha peteĩ pytu rire oúvo ambue pytu; síno káda pytu, káda py'a ryrýi, ha'e peteĩ techaukaha pe ñangareko opárupi uguahéva rehegua upe 'hese ñande jaiko, jajeku'e ha ñaiméva' gui. Hechos 17:28. Ndaha'ei avei peteĩ pokatu tee oĩva ipype rupive año tras año yvy oguenohéva hemiandu porãnguéra ha osegi pe guata kuarahy jerére. Tupã po ombohape umi planeta ha oñongatu chupekuéra hendápe iku'e porãme yvága rupi. Ha'e 'oguenohẽ ijaty papapyhápe: ohenói chupekuéra opavavépe héra rupi pe imbarate tuichakue rehehápe, pórke

ha'e imbarete pokatúpe; peteĩve ndaikane'õi.' Isaías 40:26. Ipokatu rupive ka'avo okuave'ẽ porã, rogue osẽ ha umi poty ipoty. Ha'e 'ombokakuaa kapi'i umi yvyty ári' (Salmo 147:8), ha hese umi ñu ha yvyty'ỹnguéra hi'a porã. 'Opa mymba ka'aguypegua ... oheka hembí'urã Tupãgui', ha opa tekove oikovéva, pe mymba'i michĩvéva guive yvypóra peve, ára ha ára oikotevẽ hese pe iñangareko porãgui. Pe salmista ñe'ẽ porãme he'i: 'Ko'áva opavave oha'arõ nderehe.... Re'ẽme'ẽ ramo chupekuéra, ombyaty hikuái: reipe'a nde po, henyhẽ hikuái mba'e porãgui.' Salmo 104:20, 21, 27, 28. Iñe'ẽ ombohapéva umi elemento; ha'e omo'ã yvága arai reheve ha ombosako'i ama yvýpe ñuarã. 'Ha'e ome'ẽ nieve ovecha ragueicha: omyasãi yro'y atã tanimbuicha.' Salmo 147:16. 'Ha'e oñe'ẽvo, heta y oĩ yvágape, ha ojapo umi vapór ojupi haña yvy apyategui; ojapo ára vera ama ndive, ha oguenohẽ yvytu ijyvyra renda guive.' Jeremías 10:13."

"Tupã hína opa mba'e pyenda. Opaite ciencia añetegua ojoaju porã Hembiaapo ndive; opaite tekombo'e añetegua ogueraha iñe'ẽrendúpe Iñangarekóvape. Ciencia ohechauka ñandéve mba'e hechapyrã pyahu; oveve yvate, ha oikundaha pypuku pyahu; hañarõ ndoguerúi mba'eve hembikuaarekápe oñemoĩva pe revelación divina rehe. Ñaña'ẽ'ỹ ikatu oheka omombarete haña Tupã rehegua ñe'ẽrei apañuãi ciencia rehe oñembohováivo, péro pe aranduka tekohagua ha pe Ñe'ẽ jehaipyre omyesakã ojuehe. Péicha ñanemoirũ ñamomba'eguas haña pe Apohárape ha jaguereko haña jerovia arandu Iñe'ẽre." Patriarcas ha Profetas, 113–115.